

Terrainforholdene er det naturlige." Det forekommer mig at være noget strengt og meget nær ved at være et Indgreb i Eiendomsretten, dersom han ikke skal have Lov til at grave Grøfter paa sin egen Eiendom og i disse Grøfter lede Vandet, hvorhen han vil. Jeg kjender saaledes et Tilfælde fra mit eget Hjem, hvor en Mand nylig har gravet en Grøft paa over 1,000 Alen; men den har saa uhyre lidt Fald, at den maasse ikke engang har 4 Tommers Fald paa de 1,000 Alen. Han kunde lede Vandet bort ved at grave en dybere Grøft paa omtrent 200 Alen. Skulde det nu virkelig være ham forment at grave en Grøft paa sin egen Eiendom for at lede Vandet bort fra denne hen til det Sted, hvor han nemmest og billigst kan komme af med det, saa synes jeg, at det viser, at denne Paragraf ikke er saa ganske heldig affattet. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Spørup) sagde, at naar alle til et Vandløb tilhørende Lodsseiere vare enige og havde indgaaet en Overenskomst, var der ingen tredje Mand, der gjorde Indgreb deri. Det er ikke saa ganske rigtigt; thi netop den Ret, der tillægges dels Amtsraadene og dels Sogneraadene, er, at optage Vandløbene paa deres Matrikel. Naar det sker, er Overenskomsten brudt, og saa kan dels Sogneraadet og dels Amtsraadet give Regler for, hvorledes Vandløbet skal reguleres og vedligeholdes. Det samme ærede Medlem sagde, at Jordseierne ved et Vandløb eller Bredeierne, som han kalder dem, have en sæls Interesse, f. Ex. naar der skal anlægges et Engvandingsanlæg; men der vil jeg dog gjøre opmærksom paa, at der i Virkeligheden ved de større Vandløb er to forskjellige Benyttelsesmaader, som tidt komme i Strid med hinanden, og hvor det saakaldte Kanalnlæg for det Meste har vundet Seir. Den anden Maade at benytte Vandet paa ved de større Vandløb er ved Strømhjul, og der er i enkelte Egne en Masse af disse. De have den Fordel, at naar to Naboer ligeoverfor hinanden blive enige om at sætte et lille Stemmeværk, som ikke stemmer saa betydeligt op, at det kan være til Stude for Lodsseierne, som ligge ovenfor, kunne de sætte Strømhjul hver ved sin Side, og paa den Maade løste Vandet til en betydelig Hvide ved Spande, der sættes omkring paa Hjulet. Den Maade at benytte Vandet paa i de større Aløb er netop sikket til, at vedkommende Bredeier eller Bredeiere ligeoverfor hinanden, naar de kunne komme tilrette, kunne have en fuld Raadighed over det Vand, de benytte, og det saaledes, at, de kunne lede det tilbage til Strømmen igjen, uden at gaa nogen af de tilhørende Lodsseiere for nær, eller lede det udenom dem. Jeg ser nok, at § 66 begynder med at sige, at det skal være Reglen, at de, der ville anlægge et Vandingsanlæg, skulle anlægge det saaledes, at Vandet kan gaa tilbage til det oprindelige Aløb. Men saa kommer der en hel

Række Undtagelser, og disse Undtagelser er jeg ved de saakaldte Kanalnlæg bange for, tilsidst skulle blive Reglen. Jeg tror derfor, at disse Undtagelser fortjene alvorlig Overveielse. Jeg er ikke saa bange for, at der skal gjøres den Ret gjældende, at en Mand, der ligger noget affides fra Bredden, skal kunne faae Ret til at benytte det overflødig Vand, som en anden Mand har; men jeg er meget mere bange for, at det altsor ofte skal blive Tilfældet ved disse Kanalnlæg, at Vandet skal komme til at gaa udenom flere tilhørende Lodsseiere, naar de ikke ville gaa ind i Interessentflabet. Ved disse Kanalnlæg forekommer det mig, at Spørgsmaalet om Retten til Vandet kommer frem. Jeg siger imidlertid, at det er mig ligegyldigt, enten det er en Eiendomsret eller Brugsret, saa længe blot Vandet bliver ved at flyde den samme Vej, som det har løbet før; men, naar det forlanges, at Retningen skal gaa en helt anden Vej, faar det stor Betydning, om det er en Eiendomsret eller en Brugsret; endstjøndt jeg dog tror, at selv en Brugsret ikke kan fratages en Mand uden Expropriation. Hvad enten nu ethvert saadant Kanalnlæg skal være for at erhverve den Grund, hvori Kanalen skal graves, eller for at erhverve det Vand, som Bredeieren ellers har Ret til, forekommer det mig, at der i begge Henseender bør gives fuld Erstatning, og altsaa, som sagt, selv om det kun er en Brugsret, tror jeg, at det er nødvendigt, at der gives fuld Erstatning. Der siges jo ogsaa udtrykkelig i § 68, at Lodsseierne paa begge Sider af et Vandløb have lige Ret til Benyttelse af dette Vand, og det stemmer overens med, hvad jeg før udtalte, at, naar de kom tilrette om at benytte Vandet, og de ikke fornærme dem, der ligge ovenfor ved at optemme Vandet, tror jeg, Ingen kan gjøre dem Retten stridig, naar de to ere enige; men § 66 i dens Undtagelser er jeg bange for, thi den vil paa mange Steder berøve dem Vandet, som have Ret dertil. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Ingerslev) sagde, at ved at optage et Vandløb som offentlig Vandløb, kom der en ny Part ind i Sagen, og det er forsaavidt rigtigt, som Sogneraadet da faar Overbestyrelsen over det. Det gjælder altsaa ikke for private Vandløb; men netop derved, at der kommer en ny Part ind i Sagen, er det ogsaa, at jeg holdt paa for, at denne nye Part som Spølge deraf ogsaa maatte paatage sig den Byrde, som jeg mente skulde udstrækkes til den hele Udgift. Jeg kan for endel være enig med det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 2den Valgkreds (Maberg), at det var godt, om vi kunde faae en mere bestemt Begrændsning af Forskjellen mellem større og mindre Vandløb. Dette kunde maaste allerbedst gives derved, at vi sagde: Alle Vandløb, der ikke vedkomme flere Kommuner, skulde være mindre private Vandløb, og alle de, der vedkomme flere Kommuner, idet de enten danne Etjel inel-